

SAVA

Izhaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravištvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4.—, za pol leta K 2.—, za četrt leta K 1.—. Za vse druge države in Ameriko K 5.60. — Posamezne številke po 10 vinarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista „Sava“ v Kranju. Inerate, naročnino, reklamacije pa na upravništvo „Sava“ v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštnine proste. — Inerati: štiristopna petit-vrsta za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inerati po dogovoru. Inerati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzjavi: „Sava“, Kranj

Čekovni račun pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Štev. 39.

Cenjenemu uredništvu tednika „Sava“ v Kranju, št. 170.

Z ozirom na poročilo, ki je izšlo v Vašem listu št. 39. z dne 27. septembra 1913 pod naslovom: „Deželni zbor.“, prosim podpisano predsedstvo deželnega zbora, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavnem določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bilo natisnjeno uvodoma navedeno poročilo:

Ni res, da je deželni glavar v odgovor na interpelaciji v zadevi jamstva dežele za vloge pri „Ljudski posojilnici“ upletel osebna žaljenja, ampak res je, da je deželni glavar na interpelaciji deželnega poslanca Povšeta in tovarišev zaradi garancije za „Ljudsko posojilnico, registrovano zadrugo z neomejeno zavezo v Ljubljani“ in deželnih poslancev Supančiča, Gangla in tovarišev v isti zadevi v XIV. seji deželnega zbora kranjskega v Ljubljani dne 24. septembra 1913 doslovno odgovoril tako-le:

„Deželni zbor je v svojih sklepih z dne 18. februarja 1911 in z dne 24. julija 1912 dal deželnemu odboru splošno pooblastilo, da sme priskočiti kranjskim zadrugam s prevzetjem deželnega jamstva brez vsake meje glede svote, ako se prepriča deželni odbor, da iz prevzetega jamstva ne preti deželi nobena škoda.

To pooblastilo je postalo aktualno, ko se je lansko jesen vsled preteče svetovne vojske polastila hranilnih vložnikov v občeh vznemirjenje radi varnosti hranilnih vlog bodisi pri zadrugah, bodisi pri kateremkoli drugem denarnem zavodu. To vznemirjenje je povzročilo skoraj v vseh centrih denarnega trga v Avstriji kakor v inozemstvu naskok vložnikov na denarne zavode. Iz tega splošnega naskoka je pretila ne samo škoda denarnim zavodom, temveč zlasti tudi trajna škoda našemu narodnemu gospodarstvu v občeh in še posebej vložnikom samim, ki so vzdignjeni denar pogostoma nosili

domov in ga skrivali in tako izgubljali nemale svote na obrestih ter varno shrambo v zavodu zamenjali z veliko manj varno v domačem kotičku.

Deželni odbor kot zvest čuvar narodnogospodarskih interesov dežele, je posvečal vso pozornost tem obžalovanjem vrednim pojavom, in je — zlasti potom v velikem številu iztisov izdane okrožnice — storil vse, da ljudstvo pomiri in po možnosti zabrani škodo, ki je pretila deželi. Vsi zavodi brez izjeme so bili deželnemu odboru za ta korak hvaležni.

Deželni odbor je pa v danih razmerah tudi resno uvaževal, poslužiti se že omenjenega pooblastila glede deželne garancije.

V seji dne 29. novembra 1912 — tedaj ob času, ko je svetovna kriza bila na višku — je deželni odbor ugotovil pogoje, pod katerimi prevzame pri zadrugah deželno garancijo v smislu že omenjenih deželnozbornih sklepov pri posojilnih zadrugah, in sicer so se ugotovili dvojni pogoji: posebni pogoji za „Ljudsko posojilnico v Ljubljani“ in drugi splošni pogoji za ostale manjše posojilnice.

Razlika v pogojih se utemeljuje samoposebi po okolnosti, da se gre v enem slučaju za velik denarni zavod v centrali, ki ima okroglo 20 milijonov kron hranilnih vlog in na tisoče malih vložnikov po celi deželi in tudi izven dežele, v ostalih slučajih pa za bistveno manjše, večinoma zelo majhne zavode z omejenim delokrogom.

Glavni pogoji garancije pa so bili: bistvena omejitev glede razpolaganje s čistim dobičkom, pri spevanje v nanovo ustanovljeni deželni zadrugi garancijski zaklad po določenem ključu, stroga kontrola vsega poslovanja po deželnem odboru in bistvena omejitev načelstva glede dovoljevanja posojil, obrestne mere i. t. d.

Poudarjam tu posebej, da „Ljudska posojilnica“ ni prosila za deželno garancijo, temveč da je deželni odbor iz lastnega nagiba ugotovil pogoje, pod katerimi je bil pripravljen prevzeti deželno jamstvo.

Deželni odbor je to tem lažje storil, ko mu je bila znana trdna, solidna podlaga in ugledno poslovanje „Ljudske posojilnice.“ To potrjujejo revizijska poročila „Zadružne Zveze.“

Tudi izrecno poudarjam — kar je po povedanem samoobsebi umevno — da ni bil v deželnem odboru izražen od nobene strani niti najmanjši dvom nad zanesljivostjo in solidnostjo omenjenega denarnega zavoda.

„Ljudska posojilnica“ je sprejela deželno jamstvo in izpolnila sestavljene pogoje, kar je storila tem lažje, ker njeno podjetje ni zasnovano na dobičkarijo, kajti le prav neznamen del čistega dobička — par sto kron na leto — se razdeli po njenih pravilih in glasom bilanc na glavne deleže.

Tudi ni imela „Ljudska posojilnica“ očitno nobenega povoda, odtegovati se kontroli deželnega odbora.

S tem je deželna garancija za vse vloge pri „Ljudski posojilnici“ — bodisi za vloge na hranilne knjižice, bodisi za one v tekočem računu, postala pravno veljavna in pravnomočna. „Ljudska posojilnica“ stoji od tistega dne dalje pod redno kontrolo deželnega odbora, ki jo izvršuje natančno po svojem posebnem komisarju, deželnem tajniku dr. Pogachniku, že ta kontrola samoposebi daje popolno jamstvo, če bi se sploh smatralo še kot potrebno za največjo korektnost in solidnost poslovanja tega zavoda. Da bi pa garancijski sklep deželnega zbora ali deželnega odbora bil odvisen od Najvišje sankcije, more soditi le, kdor ne pozna deželnega reda ali ga poznati noče.

Tozadevni sklepi, tako deželnega zbora kakor deželnega odbora spadajo popolnoma brez vsake prikratbe v lastni delokrog deželnega zastopstva, kjer postopa isto docela neodvisno od vsakega drugega faktorja v državi.

Vsakemu, ki se le količkaj spozna v deželnih postavah, je jasno, da § 20. deželnega reda nima

PODLISTEK.

A. P. Čehov:

Zločin.

„Kdo je tu?“

Nikakega odgovora. Čuvaj ne vidi ničesar, vendar sliši jasno med bučanjem vetra in šumenjem dreves, da gre nekdo pred njim po dreveredu. Marčna noč, oblačna in temna, je zavila zemljo in čuvaju se zdi, kakor bi se zemlja, nebo in on sam s svojimi mislimi spojili v nekaj neizrečeno velikega, neprodirno temnega. Hoditi mora le s pomočjo tipanja.

„Kdo je tu?“ vpraša čuvaj zopet in zazdi se mu, da čuje šepetanje in zadržano smejanje. „Kdo je tu?“

„Jaz, očka . . .“ odgovori starikav glas.

„Da, toda kdo si?“

„Jaz, neki mimogredoči človek.“

„Kakšen mimogredoči?“ zakliče čuvaj jezno, hoteč na tak način prikriti svojo bojazn. „Sam vrag te nosi tukaj. Ponoči se vlačiš, satan po pokopališču!“

„Ali je tukaj pokopališče?“

„I kaj pak neki? Seveda, pokopališče? Ali ne vidiš?“

„Oh-ho-ho-hh . . . Nebeška kraljica!“ je bil čuti glas starega moža. „Ničesar ne vidim, očka, ničesar . . . poglej vendar kakšna tema, tema! Temna je ta tema, očka! O-ho-ho-hh! . . .“

„Da, toda kdo si?“

„Jaz, romar, očka, človek, ki roma!“

„Pravi nepridipravi, taki ponočnjaki . . . Da, to so romarji! Pijanci . . .“ mrmra čuvaj, ki so ga pomirile besede in zdihovanje potnikovo. „Z vami samo grešimo. Cel dan pijejo taki ljudje, zvečer jih pa gonijo okrog hudobni duhovi. Toda zdi se mi, tu nisi sam, da sta dva, trije.“

„Sam sem, očka, sam. Čisto sam. O-ho-ho-hh, naši grehi . . .“

Čuvaj se zadene ob moža in obstoji. „Kako si pa prišel sem?“ ga vpraša.

„Zašel sem, ljubi mož. Šel sem v Mitrijevski mlin in sem zašel.“

„Heja! Ali je tu pot v Mitrijevski mlin? Neumna butica! Kdor hoče priti v Mitrijevski mlin, mora iti bolj na levo, iz mesta po glavni vozni cesti. Šel si dobre tri vrste preveč. Mislim, da si pogledal v mestu malo preveč v kozarec!“

„Grešil sem, očka, grešil sem. Resnično, bilo je tako, nočem greha zamolčati. Kako pa naj grem dalje?“

„Pojdi vedno naravnost v tej smeri, dokler ne prideš do ograjenega prostora. Tam pa se obrni takoj na levo in pojdi skozi cerkveni dvor do vrat. Odpri jih in pojdi z Bogom. Pazi samo, da ne padeš v rov. Tam za cerkvijo pojdi po polju, po polju, dokler ne prideš do glavne vozne ceste.“

„Bog ti daj zdravje, očka! Nebeška kraljica naj te varuje in naj ti bo milostna! Toda lahko bi me spremljal, ljubi mož! Bodi tako dober, spremi me do vrat!“

„No, nimam časa! Pojdi sam!“

Bodi milostljiv, pri Bogu bom molil zate! Ničesar ne vidim, tema je kot v rogu, ne vidim niti roke pred očmi. Ta tema, ta tema! Spremljaj me, prijatelj!“

No, prav čas imam, ukvarjam se s spremljevanjem. Če bi hotel ustreči vsakemu, bi bilo vedno spremljevanje vendar preveč.“

„Za božjo voljo, spremljaj me! Ne vidim ničesar in bojim se iti sam po pokopališču. Strašno je, strašno, zelo se bojim, dragi mož!“

„Da sem te moral dobiti,“ vzdihne čuvaj. — „No, dobro, pojdi!“

Čuvaj in potnik odideta. Tesno gresta skupaj, ramo ob rami in molčita. Mokri, silni veter jima brije naravnost v obraz in nevidna drevesa stresa jo šumeč in škripajoč velike rosne kaplje doli na tla. Vsa aleja je pokrita z umazanimi lužami.

„Ene stvari ne morem umeti,“ reče čuvaj po daljšem molku, „kako si prišel sem? Vrata so vendar zaprta. Ali si skočil čez plot, kaj? Če si skočil čez plot, potem je to za starega moža — čudna stvar.“

„Ne vem, očka, ne vem. Kako sem prišel sem, sam ne vem. Gotovo se je igral z menoj sam vrag. Božja kazen je. Resnično, vražja igra, satan me je zapeljal, Ti pa, očka, ti si gotovo čuvaj?“

„Čuvaj sem!“

„Ali si edini čuvaj pokopališča?“

Moč vetra je bila tako silna, da sta morala oba obstati nekaj minut. Ko čuvaj opazi, da veter

s to stvarjo prav nič opraviti.

O tem je bil tudi edin celi deželni zbor in celi deželni odbor brez razlike strank.

Ne v deželnem zboru in ne v deželnem odboru se ni pojavil od nobene strani niti najmanjši pomislek v tem smislu, ko je ta predmet stal v razpravi.

Ravno nasprotno: v deželnem odboru se je le stavil predlog, da naj se deželna garancija raztegne tudi na zadruga, ki niso včlanjene v ljubljanski Zadrugi zvezi, predlog tedaj, ki je meril na nepregledno dalekosežno garancijo, katero je deželni odbor prevzel.

Če se tedaj poizkuša širiti dvom nad veljavnostjo deželne garancije za vloge pri „Ljudski posojilnici“, zamore to izvirati le iz obžalovanja vredne nevednosti ali pa — kar je še večjega obžalovanja vredno — iz premišljene zlobe v namenu, oškodovati zavod in vložnike.

Deželna garancija za vse vloge pri ljubljanski „Ljudski posojilnici“ je pravnomočna in enkrat za vselej pravno veljavna in vložnik ni s svojo vlogo nikjer bolj varen kakor pri tem zavodu.

Mislím, da sem s tem odgovorom zadostno označil sumničenja, ki jih omenjajo gg. interpelanti.

S tem sem pa tudi odgovoril na v isti zadevi vloženo interpelacijo gg. poslancev Filip Supančič, E. Gangl in tovarišev.

Predsedstvo deželnega zbora kranjskega. V Ljubljani, dne 26. novembra 1913. — Deželni glavar: Šusteršič.

Štev. 42/1.

Centenemu uredništvu tednika „Sava“ v Kranju št. 170.

Z ozirom na članek, ki je izšel v Vašem listu št. 42 z dne 18. oktobra 1913 pod naslovom: „Roka roko umiva,“ prosi podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bil natisnjen uvodoma navedeni članek:

Ni res, da stoji dežela Kranjska pred denarnim popolnoma, ampak res je, da dežela Kranjske ne stoji pred nikakim denarnim polumom, ko je ravno ona ena izmed tistih redkih avstrijskih dežel, ki vživajo na denarnem trgu največji kredit in ugled.

Ni res, da so milijone vtaknili v svoje špekulacije in da so razsipali denar na vse strani, ampak res je, da ni deželni odbor vtaknil milijonov v nikako špekulacijo in da ni prav nič razsipal deželnega denarja.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani dne 20. novembra 1913. — Za deželnega glavarja: Lampe.

Štev. 44/1.

Centenemu uredništvu tednika „Sava“ v Kranju št. 170.

Z ozirom na članek, ki je izšel v Vašem listu št. 44 z dne 31. oktobra 1913. pod naslovom: „Pred volitvami,“ prosi podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862. drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem

roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bil natisnjen uvodoma navedeni članek:

Ni res, da so „klerikalci“ pet in pol let denar razsipali, ga s polnimi rokami proč metali, plačevali ž njim svoje pristaše, investirali ga tja, kjer so mislili, da dosežejo — ne gospodarski, nego politični efekt, in končno prišli do cilja, to se pravi do tja, da stoji pred praznimi deželnimi blagajnami, ampak res je, da se deželni denar ves čas, odkar pripada večina deželnega odbora odnosno deželnega zbora Slov. Lj. Stranki, sploh ni razsipal in proč metal niti porabil za plačevanje pristašev Slov. Lj. Stranke in investiral v dosego negospodarskih političnih efektov, temveč, da se je v deželni upravi varčno, pametno in pošteno gospodarilo in da se je deželni denar porabljal zgolj v potrebne, občekoristne in dobrodelne namene, kakor tudi da deželne blagajne niso prazne.

Ni res, da so „gospodje“ zlorabljali zaupanje volilcev v samopašne, osebne namene, slabo gospodarili in dogospodarili, češ nič več ni, da bi še zajemali, ampak res je, da noben član deželnega odbora ni zlorabljal zaupanje volilcev v samopašne ali osebne namene, temveč res je, da se je dobro in pametno gospodarilo v deželni upravi kranjski.

Ni res, da je sedaj večina deželnega zbora nemoralna, da pristransko postopa, da sklepa za hrbtom volilcev kravje kupčije z vlado, da nima zmisla za kulturne potrebe našega naroda, da uporablja denar v svoje strankarske namene in da je spravila deželo na kant, ampak res je, da je večina deželnega zbora kranjskega tekom zadnje volilne dobe delala pošteno, pravično in odkrito za kulturno in narodnogospodarsko povzdigo kranjske dežele tako, da vživa dežela vsled svojega smotrenega in pametnega gospodarstva največji kredit in ugled na denarnem trgu.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 20. novembra 1913. — Za deželnega glavarja: Lampe.

Štev. 45.

Centenemu uredništvu tednika „Sava“ v Kranju št. 170.

Z ozirom na članek, ki je izšel v Vašem listu št. 45 z dne 8. novembra 1913 pod naslovom: „Protí korupciji v deželi,“ prosi podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bil natisnjen uvodoma navedeni članek:

Ni res, da je doslej deželni odbor razsipal in razmetaval, ampak res je, da se je deželni denar izdajal le za potrebne in občekoristne namene v kulturno in narodno-gospodarstvo povzdigo kranjske dežele.

Ni res, da so („klerikalna“ stranka in njeni pripadniki) poleg 4 milijonov deželnega denarja pograbilí vse dosegljive fonde ter jih porabili v svoje strankarske namene, ampak res je, da se ni „pograbil“ niti vinar deželnega denarja, torej tudi noben fond, niti porabil v kake strankarske namene, temveč se je izdajal deželni denar le v

potrebne in koristne namene, kar je razvidno iz vseh računskih zaključkov tako deželnega melioracijskega zaklada kakor drugih zakladov.

Ni res, da se z deželnim denarjem pristaši kupujejo, ampak res je, da se ni izdal niti vinar deželnega denarja za nakup pristašev.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 26. novembra 1913. — Za deželnega glavarja: Lampe.

Državni preodkazi in kranjski deželni zbor.

Avstrijske dežele so dolgo let omagovale pod finančno težo in pod nepokritim deficitom. Vse so jadikovale, da jim dela vzdrževanje ljudskega šolstva največje preglavice. Država si je pač pridržala nad šolstvom vodstvo in vse nadzorstvo, a pokritje je naložila posameznim deželam. Učiteljske organizacije so upoštevale opravičeno tarnanje dežel, zato so na nešteti shodih in skupščinah, z mnogimi peticijami in interpelacijami in sploh ob vsaki možni priliki opozarjale državo, da je dolžna izdatno prispevati za pokritje deželnih primanjkljajev.

Že leta 1899. je izjavil naučni minister Härtl nasproti organizovanemu avstrijskemu učiteljstvu, ki je tedaj zborovalo na Dunaju, da bodo sanirane deželne finance samo v ta namen. Lansko leto šele je stopil v ospredje mali finančni načrt, po katerem so bili deželam zasigurani državni preodkazi. Če ne bi bilo gotovo, da se s tem malim finančnim načrtom izboljša gmočno stanje državnih uradnikov in da se z državnimi preodkazi regulirajo plače ljudskošolskemun učiteljstvu, ne bi bil rešen ta načrt. Nepregledna škoda za učiteljstvo vseh dežel je, da je bil državni zbor odgoden predčasno. Mnogo upanja je bilo namreč, da se sprejme predlog socialnih demokratov, ki so zahtevali, da se uporabi od državnih preodkazov 90% zgolj za regulacijo učiteljskih plač.

Kranjska dežela dobi po teh državnih preodkazih iz davka na žganje 2.020.710 K, vrhutega pa dobi od presežka iz osebne dohodnine še 116.000 K, skupaj torej vsako leto najmanj 136.710 K. Ta moralna in materialna zmaga je v prvi vrsti sad mnogoletnega truda učiteljskih organizacij.

Večina kranjskega deželnega zbora je morala pod tem utisom ugrizniti v kisló jabolko, da regulira kranjskemu učiteljstvu službene prejemke. Dasi je bil šele pred dvema leti sankcioniran zakon o šolskem nadzorstvu, vendar je strnila to regulacijo z načrtom novega šolskega zakona. Ta načrt pa je namenoma v mnogih točkah tak, da ni misliti v doglednem času na najvišje potrjenje, ker nasprotuje državnim temeljnim zakonom in državnim šolskim zakonom. S tem pa padejo tudi vsi upi kranjskega učiteljstva za istotoliko časa vsaj po približnjem izboljšanju gmočnega stanja.

V šolskem odseku se predloženi načrt bistveno ni mnogo izpremenil. Popravili so sicer nekaj ločil in zaradi lepšega tudi nekatere manj važne točke. Temeljne plače so ostale iste, kakor jih predlaga načrt. Najvažnejša je pač izprememba

več ne brije tako močno, odgovori:

„Trije smo, eden leži vsled mrzlice, drugi pa spi. Menjava se.“

„Tako, tako, bratec, tako. Kakšen vihar je, kakšen vihar! Gotovo ga slišijo tudi dragi mrtvi! Tulijo kot ljuta zver . . . oh, oh, oh . . .“

„Odkod pa prihajaš?“

„Od daleč. Od daleč sem, iz Vologde. Romam v sveta mesta in molim za dobre ljudi. — Gospod, reši nas in usmili se nas!“

Čuvaj nekoliko postoji, da bi si prižgal ljubo pipico. Stopil je za potnikov hrbet in porabil nekaj vžigalic. Plamenček prve žvepljenke je razsvetlil za trenotek desno stran drevoreda, beli spomenik z angelem in temen križ; plamenček druge žvepljenke, ki je svetlo splamtela in ugasnila v viharju, je po bliskovno osvetlila levo stran in iz teme se je pokazal vogal neke mreže; tretja žvepljenka je razsvetlila na desno in levo temni križ in mrežo, ki je obdajala grob nekega otroka.

„Spijo dragi mrtvi, preljubi!“ mrmra potnik in glasno vzdihne. „Spijo bogati in revni, pametni in neumni, dobri in hudobni. Vsi so enaki. In spali bodo, dokler jih ne pokliče tromba k zadnji sodbi. Bog jih pripelji v svoj raj in jim podeli večni mir.“

„Sedaj hodimo tukaj, a prišel bo čas, ko bomo tudi mi počivali,“ pravi čuvaj.

„Tako je, tako. Vsi, vsi bomo počivali. Ni človeka, ki bi ne umrl. Oh, oh, oh! Naša dela so hudobna, naše misli skrite. Oh, grehi, grehi! O

moja nenasitna duša, moje uživanja željno telo! Ujezil sem gospoda, in ne bom našel rešitve niti na tem, niti na onem svetu. Pogreznjen sem v grehíh, kakor črv v zemlji.“

„Da, a umreti moramo.“

„To je ravno, da moramo.“

„Romarju je veliko lažje umreti kot nam,“ pravi čuvaj.

„Romarji so različne vrste. So pravi romarji, ki so Bogu všeč in pazijo na svojo dušo. Pa so tudi drugi, ki blodijo po noči tu po kopališčih, da pripravljajo veselje satanu . . . Da! Marsikateri romar ti da tak udarec s kolom po glavi da izpustiš dušo, če ima le veselje.“

„Zakaj govoriš take besede?“

„Samo tako . . . No, glej, tu so vratica, kakor se mi vidi. Da, sc! Odpri jih dragi!“

Čuvaj odpre tipajoč vratica. Pelje potnika za roko ven in reče:

„Tu je konec pokopališča. Sedaj pa pojdi po polju, kar po polju, dokler ne prideš na cesto. Toda tukaj je takoj jarek za mejo, ne padi . . . Kakor hitro pa prideš na veliko cesto, se obrni na desno in pojdi tako do mlina . . .“

„Oh, oh, oh . . .“ vzdikne potnik, ko je molčal nekaj časa. „Mislím pa, da sedaj nimam nobenega vzroka več, iti v Mitrijevski mlin . . . Kateremu vragu na ljubo pa naj grem tja? Bom raje stal tukaj pri tebi, prijatelj . . .“

„Zakaj hočeš tukaj stati?“

„No, tako . . . V tvoji družbi je veselje . . .“

„No, lepo šalo si si izmislil! Romar si, pa vidim, da se tudi rad šališ . . .“

„Gotovo rad!“ reče potnik in se odurno zasmee. — „Oh, moj ljubi, moj ljubi! Pač se boš dolgo spominjal mene, romarja.“

„Zakaj se te naj spominjam?“

„Da tako . . . Saj sem te izvrstno nalagal . . . Ali sem romar? Saj nisem romar . . .“

„Kdo pa si vendar?“

„Mrtvec . . . Ravnokar sem stopil iz krste . . . Ali se spominjaš ključarja Gubareva, ki se je nedavno obesil? Jaz sem isti Gubarev . . .“

„Izmišljuj si dalje!“

Čuvaj mu ne verjame, vendar pa čuti po vsem telesu tako mrzel in težak strah, da zapusti svoje mesto in začne iskati vratica . . .

„Stoj, kam hočeš iti?“ reče potnik in ga prime za roko. — „Oh, oh . . . poglej, kakšen si! Ali me hočeš pustiti samega?“

„Izpusti me!“ kriči čuvaj in se trudi, da bi si oprostil roki.

„Stoj! Če ti ukažem stati, stoj! Ne poskušaj strgati se, pes! Če hočeš ostati pri življenju, stoj mirno in molči, kolikor časa zahtevam . . . Nimam veselja prelivati krvi, sicer bi bil ti že zdavna izdihnil, priprosti . . . Stoj!“

Čuvajeva kolena se šibijo. V strahu zapre oči in se stisne k plotu, trepetajoč po vsem telesu. Rad bi zakričal, toda dobro ve, da krik ne bo dosegel hiše . . . Približno tri minute minejo v molčanju.

petletnic v triletnice. Če bi se že v šolskem odseku ne odpravila ta gorostasna napaka, potem bi zlasti starejše učiteljstvo ne imelo od te regulacije prav nobenega priboljška. Izboljšala se je tudi stanarina nadučiteljem, ki pa ne šteje v penzijo. Na novo se je podelila stanarina samo ljubljanskemu učiteljstvu, ostalo učiteljstvo po deželi pa menda lahko prebiva kar pod milim nebom. Učiteljstvu z usposobljenostnim izpitom se je zvišal adjutum od 800 na 1200 kron. Vsi veroučitelji so pomaknjeni takoj pri vstopu službe v I. plačilni razred; toda zvišale so se jim tudi letne nagrade za tedensko uro na 30 oziroma na 60 kron. V imenu narodno-napredne stranke je podal v šolskem odseku poslanec E. Gangl obširno izjavo, kjer se dotika važnejših točk, ki so vredne temeljite poprave. Dvorni svetnik vitez O. Kaltenegger je zahteval v imenu vlade, da se glede plač ustanovi provizorij, da se torej loči šolski zakon od službenih prejemkov. Grof Margheri je izjavil kot pooblaščenec veleposestniške kurije, da se ne more strinjati z načrtom, pač pa se ogreva za nasvet vladnega zastopnika.

V ponedeljek je bila o novem ljudsko-šolskem zakonu v deželni zbornici glavna razprava. V splošni debati sta „hvalila“ novi zakonski načrt poročevalec kanonik Iv. Lavrenčič in dr. E. Lampe, kučigazda tega nesrečnega načrta; kot kontra govorniki so se oglasili grof Margheri, dr. Eger, pa napredni poslanci E. Gangl, J. Reisner in dr. V. Ravnihar. Semtertja je prišlo do živahnega prerekanja. Zlasti zadnji trije poslanci so se v temeljitih in stvarnih govorih zavzemali v splošnem za pravice učiteljstva. V specialni debati so bili stavljeni mnogi izpreminjevalni predlogi. Poslanca E. Gangl in J. Reisner sta se zglasila skoro k vsakemu paragrafu, a njihovi opravičene zahteve niso našle pri večini poslušnih ušes. Le glede pokojnin se izpremeni v toliko, da je všteven službeni čas po usposobljenostnem izpitu in dve leti pred izpitom. Kakor mumija je sedel na svojem mestu poslanec Fr. Jaklič, ponositi predsednik „Slovenske zveze“, oni Jaklič, ki je bil v slabšem času svojega življenja tudi ljudskošolski učitelj. Pač, enkrat se je vzdignil s svojega sedeža, takrat pa je predlagal, naj se veroučiteljem zviša honorar za učne ure. Pridno pa se je vzdigaval s poslanci svoje stranke ob glasovanju vseh onih predlogov, ki so šolstvu in učiteljstvu na kvar in naravnost v pogubo. Ta dični zastopnik učiteljstva je res najponižnejši in najubogljivejši učenček v strogi dr. Lampetovi politični šoli! Ob končnem predlogu grofa Margherija, da naj stopi regulacija plač in pokojnin kot provizorij takoj v veljavo, je predlagal dr. Triller, naj se izvrši imensko glasovanje. Klerikalni poslanci so bili s tem speljani na led, kar dokazuje Jakličeva grožnja dr. Tavčarju: „Škandal hočete imeti!“ Mirno je vtaknil v žep dr. Tavčarjev odgovor; „Vi me ne morete žaliti!“ Srmežljivo je pogoltnil tudi ironični klic dr. Trillerja: „Slava Jakliču!“

Deželnozbornska večina je vpeljala za učiteljske celibat, tem in samskemu učiteljstvu je zmanjšala priboljšek pri triletnicah; uvedla je nanovo disciplinarni svet, proti katerega sklepom ni priziva; osemletno šolsko dobo je skrajšala na šestletno šolsko obveznost; šolskim svetom, zlasti pa učiteljstvu je odvzela vsak upliv; preskrbela je, da učiteljstvo vsaj letos ne bo še deležno izboljšanja službenih prejemkov, a državne preodkaze pa bi

„Prvi je mrzličan, drugi spi, tretji pa spremlja potnika,“ mrmra romar. „Izvrstni čuvaji so in svojo plačo zaslužijo! Ne, brat, tatovi so bili vedno hitreji kot čuvaji! Stoj, stoj, ne gani se!“

V molčanju premine petnajst minut. Nenadoma je slišati med vetrom žvižg.

„Tako, sedaj pojdi!“ pravi potnik in spusti roko. „Pojdi in zahvali Boga, da si ostal živ...“

Tudi potnik zažvižga, zbeži od vrat in čuti je, kako skoči čez jarek. Sluteč nekaj hudega in še vedno trepetajoč od strahu, odpre čuvaj neodločno vratica in beži z odprtimi očmi nazaj. Na ovinku pota velikega drevoreda zasliši hitre korake in nekdo ga vpraša s sikajočim glasom: „Ali si ti, Timotej? Kje je pa Mitka?“

Ko je pretekel ves veliki drevored, zapazi v temi majhno, motno luč. Čim bližje prihaja luči, tem malosrčnejši je, tembolj sluti nekaj hudega.

„Luč je najbrž v cerkvi,“ si misli. „Kako mora biti tamkaj? Reši, usmili se nas nebeška kraljica! Da, tako je!“

Eno minuto stoji čuvaj ob razbitem oknu in gleda na oltar. Mala voščena sveča, katero so pozabili tatovi ugasniti, trepeta vsled viharja, ki piha skozi okno in razsvetljuje z motnimi, rdečimi žarkami okoli ležeča mašna oblačila, prevrnjeno malo omarico in neštevilne sledove nog pri oltarju in na oltarni mizi. Še nekaj časa mine in med tulečim vetrom se začujejo hitri, neenakomerni udarci zvona čez pokopališče.

vseeno rada pobasala v svojo malho. To so torej dobrote, ki jih je dala Slov. Ljudska Stranka vsemu kranjskemu učiteljstvu brez razlike narodnosti in političnega mišljenja.

Ljudstvu je treba povedati ob vsaki priliki, da je storila to nasilje napram učiteljstvu ona stranka, ki zagotavlja, da je najpravičnejša stranka na svetu. Konstatirati pa je treba tudi vsak čas, da spričo državnih preodkazov ne prispeva kranjska dežela prav nič za šolstvo in učiteljstvo, pač pa, da ima pri tej najnovejši regulaciji še vedno vsako leto blizu pol milijona kron dobička.

Učiteljstvo smatra to regulacijo plač za provizorično. Šlo bo dalje po dolgi, trnjevi in nehvaležni poti dotlej, da se mu nakažejo službeni prejemki, ki so jih deležni državni uradniki od XI. do VIII. plačilnega razreda. Ob tem trpkem dejstvu se mora kranjsko učiteljstvo pridruževati mnenju, katerega zastopa v zadnjem času narodna napredna stranka, da se namreč za kranjsko postavi komisarijat. Če pa ne bo konca teh vednih preganjanj in poniževanj, če še to ne bo izmodrilo preslepljenih voditeljev Slov. Ljudske Stranke, množiti se bodo morale zahteve učiteljskih organizacij po podržavljenju ljudskega šolstva in učiteljstva. Vsaka sila do vremena!

POLITIČNI PREGLED.

Državni zbor.

Državni zbor se je otvoril v četrtek. Češki agrarci in narodni socialci so začeli takoj s hrupno obstrukcijo. Prihodnja seja bo šele dne 12. marca. V tem času naj bi vlada poizkusila dobiti novo podlago za pravna pogajanja na Češkem.

Češko-nemška pravna pogajanja

se zopet vrše. Zanimivo je, da so naleteli tako pri Nemcih kakor tudi pri Čehih predlogi vlade na odločen odpor. Nemci so imeli shod, na katerem je podal dvorni svetnik Bachmann referat ter napadal nemški Volksrat, ki hoče zapovedovati celo poslancem. Pravi, da mora vlada svoje pravne predloge brezpogojno preklicati. Drugi govorniki so označili predloge vlade ne samo kot nesprejemljive marveč sploh za nesposobne, da bi se na tej podlagi vršila pogajanja. Dvorni svetnik Pfersche je zahteval narodnostno razdelitev Češke ter odklanjal dvojezičnost vseh državnih uradov. Baval se je s sodišči ter se pritoževal, da bi morali znati nemški sodniki na Češkem tudi češko. V tem smislu je bila sprejeta tudi resolucija, ki odklanja vladne predloge. Istotako so pa vladne predloge odklonili tudi Čehi, vsled česar bo v parlamentu prišlo vsekako do obstrukcije. To se je zgodilo vzlic pismu grofa Stürgkha, ki ga je pisal načelnikom strank in kjer izjavlja, da bi vlada ne polaga nikakih važnosti na svoje predloge. Torej pravi pravcati avstrijski minister, ki sam zanika to, kar je ustvaril. Je pač unikum naš ministrski predsednik.

Štajerski deželni zbor.

V štajerskem dež. zboru se je vršila minole dni proračunska debata. Vmes je posegel tudi deželni odbornik grof Attems. Njegov govor je vzbudil splošno pozornost in bo gotovo še predmet živahnih diskuzij v javnosti in v časopisju. Grof Attems je namreč v svojem govoru poudarjal potrebo, da bi vlada oktroirala novo ustavo, v kateri bi se naj nahajal tudi poslovnik za državni zbor in za vse deželne zборе, ki bi naj onemogočeval vsako obstrukcijo. Govornik je naglašal, da je baš sedanjí moment za oktroiranje nove ustave najbolj ugoden in najbolj pripraven. Če se vlada odloči za to dejanje, bodo ta njen korak z zadoščenjem in veseljem pozdravljali vsi pravi patrijotje.

Gosposka zbornica.

Ker je padlo število dosmrtnih članov gosposke zbornice blizu do spodnje meje določenega števila, je pričakovati v kratkem imenovanja novih članov. Sedaj je gosposka zbornica sestavljena sledeče: 14 nadvojvod, 18 virilistov, med njimi 14 desne, 2 izven strank in 2, ki še nista zaobljubljena, 92 dednih članov, med njimi 46 desne, 14 ustavne stranke, 26 sredine, 5 izven strank, 1 še nezaobljubljen. Trije umrli člani še niso bili nadomeščeni. Dosmrtnih članov je 150, med njimi 50 desne, 46 ustavne stranke, 38 sredine, 11 izven strank in 3 še nezaobljubljeni.

Vstaja v Epiru.

Severni del Epira ima, kakor je znano, po sklepu londoske poslaniške konference pripasti Albaniji, dasi je prebivalstvo ali grške narodnosti, ali pa simpatizira z Grško. Sprva se je grška vlada upirala temu sklepu in izjavila, da se grška armada ne bo umaknila iz Epira. Ko pa so Grki uvideli, da velesile nepremično vstrajajo pri svojem sklepu glede Epira, so si premislili in izjavili, da bodo grške čete ob določenem roku zapustile epirsko ozemlje. To svojo obljubo hoče grška vlada izpolniti že tekom prihodnjih dni. Ker pa se prebivalstvo v Epiru boji albanskega gospodstva, si je sklenilo samo pomagati in je proklamiralo splošno vstajo, čim zapuste grški voji deželo. Na čelu revolucionarnega gibanja stoji Zografos, ki je sestavil

za Epir posebno revolucionarno vlado. Revolucionarji si hočejo zagotoviti svobodo bogoslužja in šol, predvsem pa, da bodo varstveno službo v Epiru opravljali takozvani sveti bataljoni pod poveljstvom nizozemskih častnikov. Po teh poročilih bi torej epirski vstahi priznavali albansko suvereniteto. Toda tem poročilom ni mnogo verjeti. Iz Santi Kvarante namreč javljajo, da so tamkaj proklamirali splošno vstajo in proglasili avtonomijo. Vstasi so odstavili dosedanje oblasti ter se polastili mesta. Tudi v Delovinu je prebivalstvo proglasilo vstajo. V mestu samem je 1500 oboroženih vstašev, na potu v mesto pa se jih nahaja še 2000. Med tem pa se pripravljajo grški voji, da se umaknejo iz Epira. V Korici je razglasil general Papulas, da je grška vlada že izdala ukaz, da naj grške čete zapuste Epir, in pozval prebivalstvo, naj prizna albansko gospodstvo. Vsled tega se je polastilo vsega prebivalstva veliko razburjenje in čisto gotovo je, da bo tako v Korici, kakor tudi v Argirokastru izbruhnila revolucija, čim se umaknejo čete. Zdi se torej, da bo vsa Južna Albanija v ognju baš v trenutku, ko bo stopil na albanska tla princ Wied, od velesil določeni vladar albanski. Ali bo mogel vdušiti to vstajo, to je veliko vprašanje. Uradno se zatrjuje, da je zastava neodvisnosti razvita že v celem severnem Epiru tja do mej provincije Delvino. Muzlimansko pleme Chimara je izjavilo, da se hoče boriti na strani Grkov. Zografos je že zapustil Atene ter odpotoval v Argikastron, ki naj bo sedež epirske vlade. Tam bo tudi neodvisnost Epira oficijozno proglašena. Atenski kabinet hoče storiti vse, da prepreči razširjenje insurekcije. Grška vlada je zapovedala trem metropolitom, da naj pridejo takoj v Janino, vsi trije pa so se temu ustavili in ostali v Argikastronu. Grška vlada hoče storiti vse potrebne korake, da se prebivalstvo grškega Epira ne koncentrira proti severu.

Narodno-gospodarstvo.

Oddaja plemenskih prašičev. C. kr. kmetijska družba kranjska oddaja s pomočjo državne podpore in s pomočjo deželne podpore dogovorno z deželnim odborom kranjskim žlahtne plemenske prašiče, večinoma z dolgimi, visečimi ušesi, za polovično nakupno ceno iz deželnih prašičerejskih zavodov, oziroma postaj, pod nastopnimi pogoji: 1. Prašički se oddajo v starosti od 10 tednov do pol leta in tudi več stari, in sicer kakršne starosti so na razpolago. 2. Polovične cene prašičkom so naslednje: Od 10 tednov do pol leta 1,80 kilogram, čez pol leta do enega leta K 1,10 kilogram in čez leto starim K 1,— kilogram. 3. Oddajajo se ali sami mrjasci, ali mrjasci s svinjico, ali pa tudi same svinjice, če je v bližini kak družben mrjasec. 4. Kdor prašiče prevzame, se mora pismeno zavezati: a) da jih bo imel za pleme najmanj dve leti, b) da bo naznanil kmetijski družbi, kadar jih bo nehal imeti za pleme, c) da bo pripuščal mrjasca tudi k svinjam drugih gospodarjev. Došle prošnje bo odbor reševalv edno takoj, kakor hitro bodo naprošene živali na razpolago.

Tržne cene

na tedenski semenj v Kranju, dne 2. marca 1914			
Pšenica	100 kg		K 24,—
Rž	" "		" 20,—
Ječmen	" "		" 17,—
Oves	" "		" 17,—
Koruza rdeča	" "		" 20,—
Koruza rumena	" "		" 18,—
Koruza nova	" "		" 16,—
Ajda	" "		" 22,—
Proso	" "		" 20,—
Deteljno seme	" "		" 160,—
Fižol ribničan	" "		" 32,—
Fižol koks	" "		" 33,—
Fižol mandolan	" "		" 30,—
Leča	" "		" 20,—
Pšeno	" "		" 30,—
Ješprenj	" "		" 28,—
Krompir	" "		" 4,20
Mleko I /	" "		" —,20
Surovo maslo	1 kg		" 3,50
Maslo	1 "		" 3,—
Govedina I.	1 "		" 1,08
Govedina II.	1 "		" 1,60
Teletna I.	1 "		" 2,—
Teletn all.	1 "		" 1,80
Svinjina I.	1 "		" 2,—
Svinjina II.	1 "		" 1,80
Prekajena svinjina I.	1 kg		" 2,20
Prekajena svinjina II.	1 "		" 2,—
Slanina I.	1 "		" 2,—
Slanina II.	1 "		" 1,70
Jajca	9 kom.		" —,80

Na tedenski semenj v Kranju, dne 2. marca 1914 se je prignalo: 272 glav domače govede, 0 glav bosanske govede, 0 glav hrvaške govede, 8 telet, 45 prešičev, 0 ovac. — Od prignane živine je bilo za mesarja: 180 glav domače govede, 0 glav bosanske govede, 45 prešičev. — Cena od 1 kg žive teže 82 v za pitane vole, 74—76 v za srednje pitane vole, 70—74 v za nič pitane vole, 0 v za bosansko (hrvaško) goved, K —,98 za teleta, K 1,14 za prešiče pitane, K — za prešiče za rejo.

Kdo jim pa tudi ne bi? Na ljudi, ki imajo boga vsak hip na jeziku in vsak hip v rokah, se je treba vendar zanesti; posredovalcem med bogom in ljudstvom je treba vendar zaupati in za kažipoti v nebeško kraljestvo je treba vendar iti.

Komaj pa so bili možje, izvoljeni najprej od boga in potem tudi od lahkovernega ljudstva, v deželni zbornici, pa so pozabili, kar so obetali. Zvišali so doklade, kolikor se je dalo. To je plačilo za zaupanje, katero jim je ljudstvo izkazalo, to je povračilo za naklonjenost, ki jo goji zapejlani narod za nje, to je zahvala za čast, katero jim je ljudstvo dalo.

Vse se je podražilo nekaj let sem. Draginji pa ne bo konca, ako obvelja volja ljudskih poslancev, kakor se tako radi imenujejo.

Delavec, še hujši časi se ti obetajo, obrtnik, še več bo skrbi, kako boš živel, mali uradnik, nič ti ne pomaga zboljšanje plač, ako boš moral vse dražje plačevati, tudi ti kmet boš moral trje delati, če boš hotel odriniti povišane doklade.

Kje je blagor ljudstva, za kateri se tako pehajo katoliški veljaki?

Ali morda s tem, da valé na ljudstvo čedalje težja bremena, ali s tem, da mu onemogočujejo dostojno življenje, ali s tem, da ga pode iz dežele, katero so podedovali po svojih očetih. Ne blagor ljudstva, ampak lastni blagor, ta je katoliškim poslancem namen in vzor.

„Selber essen macht fett.“ Po tem pregovoru se ravnajo katoliški vzorniki, ki so popolnoma drugačni kakor bi morali biti. Kobilice in osji med! O to jim ni več zadosti. To naj bo za ljudstvo, sami pa hočejo, kar je na zemlji najboljšega, to je denarja, denarja in še denarja.

Naša poslanca dr. Gregorič in Piber sta na vse pretege hvalila in slavila gospodarstvo deželnega zbora in odbora. To je bilo pred volitvami. Po volitvah jima to menda ne bo več mogoče ali jima vsaj niti eden tistih, ki so jima prej pritrjevali in kimali, ne bo več verjel, kako izvrstni gospodarji so.

Dasi sta ta gospoda dobro vedela za namene večine deželnega zbora in deželnega odbora, sta le tulila, da to ni res. Grdo je tako ravnanje, ker ni pošteno in sleparsko. Tudi v političnem boju ni vse dovoljeno, gospoda dr. Gregorič in Piber. Zlasti ni dovoljeno lagati.

Tisti volilci bi prav radi videli svojega poslanca dr. Gregoriča. Pridite torej g. poslanec k nam in povejte, kako ste se potegovali za naše koristi, kako ste se protivilili zvišanju doklad, ki tržane in meščane tako hudo zadenejo, kako ste nam lajšali življenje.

Tudi cvet poslancev, Pibra, bi radi videli.

Trdno upamo, da skliče poslanec Piber prihodnjo nedeljo shod volilcev v Kovorju, Križu in Dupljah.

Pozovemo ga, da to gotovo stori. Saj je to njegova dolžnost, da pride povedat svojim volilcem, kako je skrbel za nje, kako je izpolnil, kar je obetal, kako je onemogočil zvišanje doklad.

Gospoda poslanca dr. Gregorič in Piber, pokažite se med svojimi volilci. Ako ne bo tega, bomo volilci skrbeli, da povemo, kako sta tudi vidva pomagala daviti s povišanjem doklad svoje volilce, ki že tako komaj dihaajo.

Kranjski kristjani so povsod enaki. Krivično in pristransko je njih gospodarstvo, kjer ga imajo v rokah.

Tako je tudi v Trziču, kjer županuje Fr. Ahačič. Ta katoliški steber dela po svoji glavi za svoje pristaše in zase. To zadnje še bolj.

Pri zadnji odborovi seji je bilo na dnevnem redu, da občina postavi gozdnega čuvaja s plačo 720 K. Občinski odbor je odklonil ta predlog. Ali kaj se meni za to bistra glava tržiškega župana. Kar samolasno je postavil gozdnega čuvaja z mesečno plačo 50 K. Zakaj to? Ljudje pravijo, da ne toliko radi občinskih gozdov, ampak radi lova, ki ga ima po teh gozdih. Gozdni čuvaj naj bo varuh njegovih ljubih zajčkov. Najcnejše je to, to je res. Tržičani in občinski odbor pa tega gotovo ne bo hotel. Radi tega bo dobro, če bo občinski odbor župana prijel in ga podučil, da to ne gre. Res klerikalec je povsod enak.

DNEVNE VESTI.

Shod volilcev se vrsi v sredo, dne 11. marca t. l. točno ob 8. uri zvečer v gostilni ge. Marije Mayer-jeve. Na shodu bo poročal deželni poslanec dr. Karl Triller o zadnjem deželnozbornem zasedanju.

Uradni popravki deželnega odbora, ki so nam došli za časa zadnjih deželnozbornih volitev, so v današnji „Savi“ vendarle zagledali luč sveta. Ker jih takrat nismo priobčili, je državno pravdnništvo zaradi prestopka po § 21. tisk. zak. obtožilo našega odgovornega urednika, ki je bil pa pri c. kr. okrajni sodniji v Ljubljani oproščen obtožbe iz razlogov, katere smo že navedli v našem listu z dne 17. januarja t. l. Toda vsled vsklica upravitelja državnega pravdnništva zoper oprostilno sodbo je c. kr. deželna sodnija kot vsklicna sodnija razveljavila izpodbijano sodbo in spoznala našega odgovornega urednika

krivim prestopka po § 21. tisk. zak. iz sledečih razlogov:

Razlogom prvega sodnika, da je deželni odbor zamudil rok, v katerem bi bil moral zahtevati priobčitev zadevnih popravkov, ni pritrditi, ker ta nazor nima pravne podlage ne v tiskovnem, ne v splošnem kazenskem zakonu. Nadalje meni izpodbijana sodba, da zadnjega popravka ni smatrati uradnim popravkom, ker ne govori o uradnih zadevah deželnega odbora, marveč o „klerikalni stranki“ in njih pripadnikih, vsled česar da deželnega odbora zastran tega popravka ni smatrati legitimovanim. Temu nasproti pa je povdarjati, da po § 19 tisk. zak. oblast pri popravkih ni omejena na dejstva, ki se tičejo njenega uradnega delokroga, marveč lahko popravi tudi dejstva, ki niso v zvezi z njenim uradovanjem.

Vsled razsodbe deželne sodnije smo seveda primorani ponatisniti uradne popravke deželnega odbora. O tej salomonski razsodbi bomo spregovorili prihodnjikaj več.

Ljubljanski župan ministrskemu predsedniku in finančnemu ministru. Župan dr. Tavčar je poslal ti-le dve brzojavki: Gospodu ministrskemu predsedniku ekscelenci grofu Stürgkhu, Dunaj. Večina kranjskega deželnega zbora je v včerajšnji nočni seji sklepala o pokriju deželnega primankljaja in sprejela sklep, s katerim se polovica deželnega primankljaja v znesku 1 milijon 600.000 kron prevaljuje na Ljubljano. Sam davek na užitnino se je zvišal za Ljubljano na 174%. Proti temu nečloveškemu izrabljanju in izsesavanju deželnega stolnega mesta, ki si še ni opomoglo od potresne katastrofe, vlagam najenergičnejši protest in prosim Vašo ekscelenco, da se usmili ubogega mestnega prebivalstva. Dr. Ivan Tavčar, župan. — Gospodu voditelju finančnega ministrstva baronu Englu na Dunaju. Večina kranjskega deželnega zbora je v včerajšnji nočni seji sklepala o pokriju deželnega primankljaja in sprejela sklep, s katerim se polovica deželnega primankljaja v znesku 1 milijon 600.000 kron prevaljuje na Ljubljano. Sam davek na užitnino se je zvišal za Ljubljano na 174%. S tem zvišanjem so prizadeti najubožnejši sloji prebivalstva. Takisto pa so ž njim spremenjeni tudi temelji užitninsko zakupne pogodbe, ki sta jo pravkar sklenila mestna občina in erar. Protestiram proti temu brezsrčnemu izkoriščanju deželnega stolnega mesta in apeliram v polnem zaupanju na čut pravičnosti, ki ji je Vaša ekscelenca že opetovano blagovolila dati izraza napram Ljubljani. Dr. Ivan Tavčar, župan.

Minolo soboto se je vršila pri tukajšnjem okr. sodišču tožba gosp. Makso Focka proti prof. Vinko Marinku ter se končala na ta način, da je dal Vinko Marinko gosp. Focku primerno zadoščenje.

Katoliški poštenjak. Kakor smo svoječasno poročali, je župnik Rihar v Mekinah pri Kamniku kot predsednik volilne komisije enostavno kradel glasovnice naprednih volilcev. A moža se je še pravočasno zasačilo in te dni bi bila morala biti obravnava pred deželnim sodiščem. Dan razprave je bil že določen, a vsa ta stvar se je morala preložiti na nedoločen čas, ker je župnik Rihar baje znorel. Da je norost le fingirana, je več kot gotova stvar. Klerikalci so dobro vedeli, da župnik ne uide zaslužni kazni in da bo radi zločina, ki ga je zagrešil, eksemplarično kaznovan, ako se mu ne posreči na pretkan način se izmuzniti iz zagate. Nasvetovali so mu torej, naj simulira duševno bolezen. Župnik Rihar se je seveda ravnal po tem nasvetu ter se jel delati duševno bolnega. Da bi stvar bila bolj verjetna, je v nedeljo vprizoril v cerkvi v Mekinjah pravcate komedije, preračunane v to, v javnosti vzbuditi mnenje, da v njegovih glavi v resnici ni vse v redu. Kmetje so se seveda smejali, ker so dobro vedeli, zakaj je njihov župnik postal naenkrat — nor. Govorili so, da se dela blaznega, ker ga sodišče kliče na odgovor zaradi znane volilne sleparije. Župnika Riharja so prepeljali v neki sanatorij, menga Tuln pri Dunaju, vsled česar je bila tudi nenadoma preložena določena sodna obravnava proti župniku.

Mestna hranilnica v Kranju naznanja, da radi prezidavanja uradnih prostorov ne bode uradovala v torek, dne 10. in v sredo, dne 11. marca t. l.

Umrli je dne 5. t. m. gospa Marija Volnik, tašča g. komisarja M. Amona. Bodi ji zemljica lahka! — V Ovsišah je umrla gospa Ana Fister. N. v m. p.

Občinska seja se je vršila včeraj zvečer. Radi preoblega gradiva smo morali odložiti poročilo za prihodnjikaj.

Iz železniške službe. Železniški aspirant v Kranju, g. dr. Miško Jevšek, je imenovan za koncipijenta, aspirant g. Rudolf Stergar v Škofji Loki za asistenta.

Priljubljeni odbor društva obrtnikov v Kranju še enkrat vabi vse obrtnike brez razlike strank na svoj ustanovni občni zbor, ki se vrši v nedeljo, dne 8. marca t. l. ob 1/2 10. uri dopoldne v združni pisarni. Obrtniki, pridite vsi, ki imate voljo, da se enkrat ustanovi društvo, ki bo varovalo in branilo stanovske koristi obrtnikov! Tudi

se prosí one gg. obrtnike, ki nameravajo pristopiti k temu društvu, da že pred volitvijo odbora vplačajo določeno članarino in se občnega zbora zanesljivo udeležijo.

Vreme v mesecu sušcu. Po teoriji prof. K. V. Zengerja pripada na mesec sušec samo 5 vremenskih poruh in sicer: 1., 9., 14., 18. in 22. Najmočnejši izmed teh sta poruhi iz 9. in 22. sušca. Iz njih razvrstitve je soditi, da bo v prvi polovici sušca vreme bolj suho in šele v drugi polovici je pričakovati pogostejših padavin. Toplota se ne oddalji veliko od normalne in vobče bo sušec prej gorkejši kot hladni. V prvih dnevih bo prevladalo megleno, nekoliko hladnejše vreme; kmalu se pa zjasni, dobimo veter od severoizhoda ali izhoda in ž njim ohlajenje, tako da niso izključeni lahki mrzi ponoči in jutranje megle. Čez dan se dvigne vsled solčnih žarkov toplota. Okoli 9. sušca prične tlakomer padati in obenem preide veter na jugozapad; z rastočim pooblačenjem se otopli in pričakovati je lahkih padavin. Vzlic močnejši poruhi, ne bo slabo vreme trajalo dolgo in kmalu se obrne na bolje. Šele po 14. sušcu, ko sledijo tri poruhe druga drugi, nastane trajnejše poslabšanje vremena. Tlakomer pade globoko pod normalo in veter, ki je bil sedaj samo lokalnega pomena, preide na jugozapad in zapad. Posebno med 18. in 22. je pričakovati močnih vetrov. Padavine bodo v teh dnevih dosti pogoste a ne izdatne. Od 23. pokaže dviganje tlakomera že obrat na boljše. Veter poneha, preide na severozapad in se vsled tega ohladi. Jasni dnevi bodo vedno bolj toplejši; proti koncu preide veter celo na jugoizhod in pričakovati je krasnega, primerno toplega vremena do začetka meseca aprila. „Nar. Listy“.

Utopljenec. Našli so danes zjutraj v Podnartu posest. p. d. Pintarčka v Savi vtopljenega. Star je bil 68 let, doma iz Podbrezja. Kako je zašel v vodo, ni znano.

Plemenski biki. Po § 3. izvršitvenega ukaza c. kr. deželne vlade v Ljubljani z dne 2. julija 1903. l., števil. 13.258 k zakonu z dne 11. avgusta 1890. l. dež. zak. števil. 4 o povzdigi reje goveje živine, mora vsak posestnik bika, ki ga hoče v tekočem letu rabiati za plemenitev tujih krav in telic, tega zglašiti pri pristojnem županstvu. Zglašitev mora obsegati: 1) ime, priimek in bivališče posestnika, 2) popis (barvo, starost pleme i. t. d.) bika, 3) napoved, če je bil bik pretečeno leto že dopuščen z navedbo številke dopustnega lista. Zglasilec se lahko poda pismeno ali ustmeno.

Dražba. Dne 9. t. m. bo pri c. kr. okrajni sodniji v Radovljici ob 10. dopoldne dražba posestva K. Megliča v Mostah pri Žerovnici na Gorenjskem. Posestvo obstoji iz vile, ki je pripravna zlasti za letovišcarje, in iz sveta v izmeri preko 2 orala. Najmanjši ponudek znaša 17.501 K.

Simon Gregorčičevo o „Oljki“, je zložil za samospeve, mešan, ženski in moški zbor ter veliki orkester skladatelj P. H. Sattner. Delo je že v tisku in založbi „Glasbene Matice“ izšlo in se dobiva v ljubljanskih knjigarnah. Cena 6 kron.

Akad. fer. društvo „Prosveta“ v Ljubljani se je zopet obrnilo na mnoge rodoljube s prošnjo za podporo; z ozirom na uspešno kulturno delo, ki ga vrši „Prosveta“ na ljudskoizobraževalnem polju in na mnoge prepotrebne knjižnice na ogroženih obmejnih krajih, uljudno tudi tem potom prosimo vse, da proženj ne odlože neuslišanih. Vsako krono hvaležno sprejmemo, enako tudi slovenske knjige novejšje literature. Kdor brzo da, dvakrat da! Odbor „Prosvete“, Ljubljana.

Nevaren sin. Pretekli pondeljek zjutraj je črevljar Franc Benedek iz Škofje Loke iz hudobije razrezal čevljev svojega očeta. Radi tega se je vnel prepir med očetom in sinom. Med kregom je izvlekel France Benedek iz žepa nož in sunil z njim svojega očeta v hrbet in mu je prizadel tri prav nevarne rane. Orožništvo je Franceta Benedeka aretiralo in ga izročilo okrajnemu sodišču.

Devica orleanska je naslov velikemu krasnemu filmu, ki ga bo predvajal kino J. Nadišar prihodnji teden dne 14., 15. in 16. marca. Devica orleanska (Jean d'Are) je historična slika, posneta po Schillerjevi drami, ki nam predočuje življenje in smrt te izredne deklice v vojnah z Angleži. Predvajanje traja 1 1/3 ure in je izredna učinkovitost. Redke prilagoditve ni zamuditi. Cene so vzlic velikim nabavnim stroškom le malenkostno zvišane. Opozorjamo na prilogo, ki je danes priložena „Savi“ in katera prinaša popis te velike historične drame.

Redni občni zbor živinorejske in konjerejske zadruge v Gorjah bo dne 22. marca 1914 popoldne ob pol štirih v dvorani. Spored: Poročilo načelnstva. 2. Poročilo revizijskega zapisnika. 3. Poročilo računih za leto 1913, ter njih odobritev. 4. Volitev odbora 3 udov. 5. Potrdilo o nakupu pašnika in njega raba. 6. Določitev pašnine. 7. Slučajnost.

Gledališko društvo na Jesenicah ponovi v nedeljo, 8. t. m. ob pol 3. uri popoldne v dvorani pri „Jelenu“ na Savi ljudsko igro „Čarovnica pri Bohinjskem jezeru“, ki je v prvič tako zelo ugajala. Kdor hoče videti nekaj res lepega, ne bo zamudil igre posebno, ker se sezija že nagiblje h koncu. Povratek za zunanje goste bo mogoč že s šestimi vlaki.

Tat na podstrešju. V nedeljo, dne 15. m. m. je šel posestnik Janez Podobnik iz Stare Osli

z domačimi v cerkev, dočim je njegova žena doma pripravljala kosilo. Okrog desete ure zjutraj je prišla iz hleva v hišo in je nenadoma zaslišala na podstrešju sumljiv šum. Šla je gori in je na svoje veliko začudenje zapazila neznanega moža, ki je brskal po škrinji, kjer je imela obleko. Na vprašanje, kaj tam išče, je zagnal neznanec proti nji poleno, ki ga je imel najbrže pripravljene za slučaj obrambe. Podobnikova je nato zbežala k sosedu. Toda niti ta se ni upal iti v hišo, kjer je gospodaril tat. Ko je prišel Janec Podobnik iz cerkve, je tat že davno pobegnil in izginil. Neznanec je vlomil v skrinjo deloma s ponarejenim ključem, deloma s pomočjo sekire in jo je vso preiskal. Odnesele je petdeset kron v gotovini, dvoje žepnih ur, kakor tudi večji kos slanice in nekaj kruha.

Ustanova za invalide. Glasom razpisa c. in kr. 3. kornega poveljstva v Gradcu z dne 20. februarja 1914, št. 2435, je razpisanih 6 ustanovnih mest iz feldmaršallajntanta Karol pl. Tegethoffove ustanove. Do teh užitkov imajo pravico: Invalidi ali nekdanji vojaki neoporečenega vedenja, ki so služili pri kakem iz dopolnilnih okolišev št. 27 in 47 se dopolnujočem pešpolku ali lovskem bataljonu in ki so bili v vojski ranjeni ali so postali vsled vojnih naporov zaslužka nezmožni. Za slučaj, da bi primanjkovalo invalidov, ki imajo do te ustanove pravico, ali nekdanjih vojakov iz okolišev dopolnilnih poveljstev št. 27 in 47, se bodo upoštevali nadalje taki invalidi in nekdanji vojaki iz okrajev dopolnilnih poveljstev št. 7, 17, 87 in 97 in slednjič tudi invalidi iz vojaške invalidnice na Dunaju. Pripomni se pa, da se bo oziralo le na prosilce, ki so bili pri superarbitraciji prislužka nezmožnim spoznani. Prošnjam je priložiti: 1. listina o patentalni preskrbi (Patentalverpflegsurskunde) ali doslužnica (Abschied), 2. rodbinska pola, 3. domovinski list, 4. zdravniško izpričevalo, 5. Ubožno, npravstveno izpričevalo (po vzorcu kakoršen se dobi le pri županstvu). Na prosilce, ki jim manjka gori omejenih pogojev, se ne bo oziralo. Prošnje vložiti je najpozneje do 20. marca 1914 pri županstvu bivališča.

Cepljenje prešičev proti rudečici. Kranjsko okrajno glavarstvo razglašča: Kužna bolezen rudečica pri prešičih povzroča vsako leto gospodarjem prešičerejcem ogromno škodo. Edino zanesljivo sredstvo proti tej kužni bolezni je cepljenje prešičev z varnostnim cepilom. Dokazano in izkušeno je namreč, da so proti rudečici cepljeni prešiči za dobo 5 mesecev po cepljenju varni proti tej bolezni, to se pravi, da cepljeni prešiči ne obolijo med tem časom za rudečico, če pa obolijo, bolezen lahko prestanejo. Če se pa cepijo prešiči 2—6 tednov po prvem cepljenju še enkrat, postanejo taisti za dobo enega celega leta varni pred rudečico. Cepijo se lahko brez nevarnosti prešiči vsake starosti tudi nekaj dni stari prasci. Edinole zelo breje svinje se ne morejo cepiti. Necepljeni prešiči se morajo od cepljenih skozi 8 dni po cepitvi ločiti, da se ne okužijo. Zaradi tega je najboljšje cepiti pustiti vse prešiče enega in istega dvorca. Da se zamore pravočasno začeti s cepitvijo, se pozivljajo vsi prešičerejci, da zglašče število prešičev, katero mislijo dati letos cepiti, najpozneje do 15. aprila t. l. pri svojem županstvu. Pripomni se, da se bo pri cepljenju oziralo najpoprej na prešiče, ki so bili do gori navedenega roka priglašeni županstvu. Čas in kraj cepitve se bo naznanil dotičnim posestnikom pravočasno.

Gozdni požari, ki se ponavljajo vsako pomlad, povzročajo kmetovalcem dostikrat prav občutno škodo. Ti požari nastanejo največkrat vsled neprevidnosti in malomarnosti. Požigajo se pašniki, senožeti in rebra, ne glede na to, da se nahajajo v bližini gozdovi, ki so izpostavljeni največji nevarnosti. Dostikrat napravljajo ljudje steljo ali drva in ker jim je mraz, zakurijo si ogenj, da se pri njem grejejo. Kadar pa pride čas odhoda domov, pa ne da bi pogasili ogenj, nasprotno največkrat nanj namečejo različno dračje. Slučajno nastane potem veter, ki razprši žrjavico po bližnjem gozdu in ga užge. Tako ravnanje pa ni le strogo kaznjivo, temveč je povzročitelj požara odgovoren tudi za vso nastalo škodo. Kdor zapazi gozdni požar, mora to takoj naznaniti prebivalcem sosednje vasi, ti pa županu ali njegovemu namestniku, ki je dolžan precej sklicati prebivalce sosednjih vasij, da gredo gasit. Gasit pa mora iti vsak prebivalec, ki je k gašenju pozvan, ker bi ga drugače ravno tako po gozdnem zakonu zadela stroga kazen kakor onega, ki bi požara ne naznanil ali pa občinskega zastopnika, ki bi ne sklical ljudi k gašenju.

Kino J. Nadišar predvaja ta teden naravne posnetke „Lov na jengs“, „Prideljava tobaka“, stiko iz Malajskih otokov, dalje še veseloigro „Maks ljubi prostost“, pravljico „Hoffmanove pripovedke“ in dramo „Omahljiva žena“. Predstave so samo v soboto in nedeljo, ker je treba filme takoj zopet odposlati naprej.

Štev. 31/1.

Cenjenemu uredništvu tednika „Sava“ v Kranju št. 170.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 31 z dne 2. avgusta 1913 pod naslovom: Klerikalni kmečki deželnozborski po-

slanec“, prosi podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da je „klerikalni“ kmečki deželnozborski poslanec Bartol iz Sodražice odšel v Ameriko, ampak res je, da deželni poslanec Bartol ni odšel v Ameriko, temveč ostal doma na Kranjskem.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 26. novembra 1913. — Za deželnega glavarja: Lampe.

Štev. 31/2.

Cenjenemu uredništvu tednika „Sava“ v Kranju št. 170.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 31. z dne 2. avgusta 1913 pod naslovom: „Katoliški shod in deželne barve“, prosi podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora, uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da je nameraval „klerikalni“ deželni odbor povodom hrvatsko-slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani okrasiti svoja poslopja z zastavami nekdanjih kranjskih stanov žolto-modro-rdečimi, ampak res je, da deželni odbor ni nameraval deželnega dvorca okrasiti z zastavami nekdanjih deželnih stanov. Deželni odbor kranjski je marveč v svoji seji dne 18. avgusta 1913 sklenil vsled prošnje pripravljalnega odbora za hrvatsko-slovenski katoliški shod v Ljubljani, da okraši deželni dvorec povodom hrvatsko-slovenskega katoliškega shoda v Ljubljani z deželnimi belomodro-rdečimi kakor tudi s cesarskimi in cerkvenimi zastavami. Torej tudi ni res, da so „klerikalci“ zatajili našo pravo deželno zastavo in privlekli na dan barve nemških kranjskih stanov. Neresnična je dalje tudi trditev, da je bilo od „klerikalnih voditeljev“ sklenjeno, da naj se počasi odpravi prava naša zastava in nadomesti z ono nemških stanov, ampak res je, da tega ni sklenil deželni odbor odnosno večina deželnega odbora.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 26. novembra 1913. — Za deželnega glavarja: Lampe.

Štev. 34/1.

Cenjenemu uredništvu tednika „Sava“ v Kranju št. 170.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 34 z dne 23. avgusta 1913 pod naslovom: „Porotna sodišča“, prosi podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da je deželni odbor razposlal na vsa županstva okrožnico, v kateri zahteva, da se porotni imeniki predložijo deželnemu odboru, ampak res je, da je deželni odbor kranjski glede prvotnega imenika porotnikov razposlal na vsa županstva samo to-le okrožnico:

Nujno in važno!

Št. 15321 l. 1913.

Okrožnica vsem županstvom na Kranjskem.

Mnogi gg. župani ne postopajo pravilno pri sestavi prvotnega imenika porotnikov, kakor to predpisuje zakon z dne 23. maja 1873, drž. zak. št. 121.

Zategadelj se vidi deželnemu odboru potrebno, opozoriti županstva na postavne predpise, kako morajo gg. župani postopati pri sestavi prvotnega imenika porotnikov.

Po § 5. navedenega zakona mora občinska komisija (župan z dvema odbornikoma, ki ju župan sam izvoli) napraviti vsako leto začetkom septembra meseca imenik vseh onih mož, ki jih je mogoče poklicati za porotnike.

K porotniškemu je pa poklicati vse može, ki

1. so izpolnili 30. leto svoje dobe;
2. znajo čitati in pisati;
3. imajo domovinsko pravico v kaki občini kraljevin in dežel, zastopanih v državnem zboru;
4. vsaj že leto dni stanujejo v tisti občini, kjer bivajo;
5. ali a) direktnega davka brez doklad na leto plačujejo najmanj 20 K (v krajih z več nego 30.000 prebivalcev pa najmanj 40 K) ali pa b) so brez ozira na ta davek po svojem stanu odvetniki, notarji, profesorji in učitelji visokih in srednjih šol ali so na kakem tuzenskem vseučilišču dosegli čast doktorstva.

Pripominja se, da znanje samo enega deželnega jezika ne izključuje sposobnosti za porotnika.

Nesposoben za porotnika je le:

1. kdor zavoljo kake telesne ali duševne hibe ne more izpolnjevati porotniške dolžnosti;

2. kdor ne uživa vseh državljskih pravic;
3. kdor se nahaja v kazenskosodni preiskavi, pod obtožbo ali v kazni;

4. kdor je vsled kake kazenskosodne obsodbe po zakonih izključen od voljivosti v občinski zastop, dokler traja ta izključitev.

Za porotnike se ne smejo klicati:

1. dejansko služučni državni uradniki razen profesorjev in učiteljev na visokih in srednjih šolah;

2. vojaške osebe;

3. duhovniki;

4. ljudskošolski učitelji;

5. pri poštnem, železničnem, brzojavnem ali paroplovstvenem obratu zaposlene osebe.

Prosti porotniške službe so le:

1. tisti, ki so prestopili 60. leto svoje dobe, za vedno;

2. člani deželnih zborov, državnega zbora in delegacij za čas zborovanja;

3. osebe, ki niso v dejanski službi, pa so podvržene vojni dolžnosti, za ta čas, ko so poklicane v vojaško službo;

4. osebe v službi cesarskega dvorca, javni profesorji in učitelji, kakor tudi zdravniki in lekarnarji, ako potrdi uradni predstojnik ali župan, da so v svojem poklicu neobhodno potrebni, za sledeče leto;

5. vsak, kdor je prejetemu pozivu v enem porotnem zasedanju zadostil kot glavni ali nadomestni porotnik, do konca prihodnjega koledarskega leta.

Prvotni imenik mora obsegati po abecednem redu in pod zaporednimi številkami ime in priimek vpisanih oseb, njih stan ali opravilo, stanovališče in davčni postavek, napoved, katere deželne jezike razumejo in katerega največ govore. Pri vojni dolžnosti zavezanih je pristaviti pripombo, ali in kdaj se utegnejo poklicati v vojaško službo.

Ta imenik mora biti najmanj osem dni razporežen v občinski pisarni, da ga lahko vsakdo vpogleda, in to se mora na običajni način razglasiti s poukom, da se smejo ugovori podajati.

Vsakemu prizadetemu je na voljo dano, v tem roku pri županu pismeno ali na zapisnik ugovarjati radi izpustitve po zakonu dopustnih ali vpisa po zakonu nesposobnih in nedopustnih oseb ali pa na enak način uveljaviti svoje oprostilne razloge.

Občinska komisija razsoja o podanih ugovorih in o resničnosti navedenih oprostilnih razlogov. Te razsodbe kakor tudi proti njim podane pritožbe se morajo omeniti v prvotnih imenikih; pritožba se mora vložiti v treh dneh po uradni obvestitvi o razsodbi.

Ako se vsled razsodb občinske komisije izvrše kake izpremembe v objavljenem imeniku, se morajo tiste nabiti na občinski deski in prizadeti o tem obvestiti. Ugovornikom se mora naznaniti, kaj se je ukrenilo glede njihovega ugovora.

Istotako se mora postopati pri uveljavljanju oprostilnih razlogov.

Popravljeni prvotni imenik mora župan brez odloga in najkasneje do konca septembra predložiti okrajnemu glavarju in priložiti vse spise, ki zadevajo podane ugovore in prošnje za oprostitev.

Okrajni glavar lahko vrne imenik v popravilo radi kakih nezakonitosti ali važnih netočnosti. Ako se pri popravilu izbriše kaka prej vpisana ali pa vpiše kaka prej izključena oseba, mora župan s popravljenim imenikom tako postopati, kakor z onim, ki ga je prvič napravil.

Popravljeni imenik se mora okrajnemu glavarju predložiti najkasneje do konca oktobra.

Župan je dolžan takoj obvestiti predsednika zbornega sodišča prve stopnje (deželnega, oziroma okrožnega sodišča), če tekom leta izve za razmere, vsled katerih kak porotnik ni več sposoben za porotniško službo ali se vanjo ne sme klicati, in če je kak vojni dolžnosti zavezani poklican v vojaško službo.

Županu se ukazuje, da se strogo in natančno ravna po navedenih zakonitih določilih in o letošnji napravi prvotnega imenika porotnikov poroča deželnemu odboru najkasneje do 20. septembra 1913.

Natančna izpolnitev tega ukaza je največje važnosti za pravosodje v deželi. Deželni odbor bo zato strogo na to pazil, je pa tudi pripravljen, na željo dajati pojasnila in sploh iti gg. županom na roko pri izpolnitvi te dolžnosti.

Na vsak način pa ima župan, kakor zgoraj določeno, deželnemu odboru poročati do 20. septembra 1913.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 31. junija 1913.

Susteršič l. r. deželni glavar.

To in nič drugega ni deželni odbor naročil županstvu.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 26. novembra 1913. Za deželnega glavarja: Lampe.

Štev. 34/2.

Cenjenemu uredništvu tednika „Sava“ v Kranju št. 170.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 34 z dne 23. avgusta 1913 pod naslovom: „Deželnega gledališča“, prosi podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da so „klerikalci“ takoj, ko so prišli do moči v deželi, odrekli vsako podporo gledališču, ampak res je, da je dajal deželni odbor kranjski gledališče brezplačno na razpolago, kar odgovarja letni podpori po najmanj 30.000 K; res je, da ni zahteval deželni odbor najemščine za lože, ki je bila pavšalirana na letnih 6600 K in da je vrhu tega še plačeval: 1) plačo prizoriščnika; 2) plačo hišnika (vratarja); 3) plačo nočnega čuvaja; 4) stroške za tehnično inšpekcijo v deželnem gledališču; 5) stroške za nakup in vzdrževanje dekoracij in inventarja (za oder in proscenij); 6) stroške za porabo vode; 7) stroške za kurjavo in razsvetljavo v stanovanju prizoriščnika (v posebni hišici); 8) vse stroške za vzdrževanje gledališkega poslopja; 9) premije od zavarovanja poslopja in inventarja. Stroški pod 1)–9), ki jih je pri tej uredbi plačevala doslej dežela, so znašali normalno 12.000 K do 15.000 K na leto.

Dalje tudi ni res, da je deželni odbor stavil mestni občini ljubljanski glede prevzeta deželnega gledališča v lastno režijo mestne občine tako „nesramne“ zahteve, da jih mestni občini ni mogoče sprejeti, res je pa, da deželni odbor kranjski ni stavil mestni občini ljubljanski nobenih nesramnih zahtev, ampak koncilijantne pogoje, ki se samobesebi razumejo za hišnega gospodarja, in sicer:

1. Vzdrževanje gledališkega poslopja je stvar dežele.

2. Deželni odbor si pridržuje vse pravice hišnega gospodarja, tudi pravice cenzure in pravico, po svoji previdnosti predstave suspendirati ali popolnoma ustaviti.

3. Vodstvo gledališkega podjetja ima biti v rokah določene od deželnega odbora odobrene osebe in ravno tako določenega namestnika. Voditelj je odgovoren deželnemu odboru in se ima pokoravati njegovim odredbam.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 20. novembra 1913. — Za deželnega glavarja: Lampe.

Štev. 34/3.

Centenemu uredništvu tednika „Sava“ v Kranju št. 170.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 34 z dne 23. avgusta 1913 pod naslovom: „Ustavljena dela v Završnici“, prosi podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da je poljedelsko ministrstvo ukazalo ustaviti dela na Završnici, ampak res je, da ni nikoli niti c. kr. poljedelsko ministrstvo niti kdo drugi ustavil del pri deželni električni centrali na Završnici.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 20. novembra 1913. — Za deželnega glavarja: Lampe.

Štev. 38.

Centenemu uredništvu tednika „Sava“ v Kranju št. 170.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 38. z dne 20. septembra 1913 pod naslovom: „Završnica“, prosi podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da sta dr. Lampe in ing. Sernec poslala v neko strokovno revijo članek, v katerem se zelo pohvalno izraža ing. Tschermak o načrtih kranjskega deželnega odbora, ampak res je, da ni niti deželni odbornik dr. Evgen Lampe niti ravnatelj deželnih električnih central inženir Dušan Sernec poslal v neko praško strokovno revijo omenjenega članka inž. Tschermaka o navedenih načrtih kranjskega deželnega odbora. Tudi ni res, da sta dr. Lampe in ing. Sernec komentirala to oceno v „Slovincu“, ampak res je, da ni niti deželni odbornik dr. Evgen Lampe niti ravnatelj deželnih električnih central inženir Dušan Sernec pisec te vesti v „Slovincu“.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 20. novembra 1913. — Za deželnega glavarja: Lampe.

Štev. 42/2.

Centenemu uredništvu tednika „Sava“ v Kranju št. 170.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 42 z dne 18. oktobra 1913 pod naslovom: „Deželni zbor razpuščen“, prosi podpisani deželni

odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da je dežela pred bankerotom, ampak res je, da ne stoji dežela Kranjska pred nikakim bankerotom, ko je ravno ona ena izmed tistih redkih avstrijskih dežel, ki uživajo na denarnem trgu največji kredit in ugled.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 26. novembra 1913. Za deželnega glavarja: Lampe.

Štev. 42/3.

Centenemu uredništvu tednika „Sava“ v Kranju št. 170.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 42 z dne 18. oktobra 1913 pod naslovom: „Mudi se jim“, prosi podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da so „klerikalci“ s svojim razsipnim gospodarstvom razmetali milijone, ampak res je, da je bilo deželno gospodarstvo ves čas, odkar ima v deželnem zboru in deželnem odboru večino Slovenska Ljudska Stranka skrbno, pošteno in pametno in da se ni razmetal niti vinar deželnega denarja, ampak nasprotno, da se je deželni denar porabil za potrebne, občekoristne in plodnosne namene in naprave, kakor je razvidno iz vsakoletnih razunskih zaključkov.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 20. novembra 1913. Za deželnega glavarja: Lampe.

Št. 43.

Centenemu uredništvu tednika „Sava“ v Kranju št. 170.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 43 z dne 25. oktobra 1913 pod naslovom: „Iz Škofje Loke. (Pred volitvami)“, prosi podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da so „klerikalni mogotci“ tako brezumno trošili denar davkoplačevalcev za razne spekulativne naprave, ki se bodo same snedle in nas gospodarsko upropastile, ampak res je, da se deželni denar sploh ni trosil, temveč porabljal za potrebne, obče koristne in plodnosne namene in naprave, kakor je razvidno iz vsakoletnih računskih zaključkov.

Ni res, da ima nova cesta iz Škofje Loke na kolodvor toliko ovinkov, res je pa, da nima nova železniška dovozna cesta iz Škofje Loke do kolodvora na Trati nobenega ovinka, temveč da je ta cesta na nekaterih mestih le prav neznatno zakrivljena in sicer na enem mestu v dolžini 512 m s polumerom 900 m, na drugih mestih pa v dolžini 104 m s polumerom 300 m, v dolžini 76 m s polumerom 60 m, v dolžini 45 m s polumerom 60 m, v dolžini 62 m s polumerom 300 m, v dolžini 349 m s polumerom 150 m in v dolžini 375 m s polumerom 500 m.

Ni res, da „klerikalci“ nepremišljeno in neprevidno gospodarijo in razmetavajo deželni denar, ampak res je, da je deželni odbor ves čas, odkar pripada večina deželnega zbora in deželnega odbora Slovenski Ljudski Stranki, gospodaril premišljeno in previdno in da ni razmetaval deželnega denarja.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 20. novembra 1913. Za deželnega glavarja: Lampe.

Št. 44/2.

Centenemu uredništvu tednika „Sava“ v Kranju št. 170.

Z ozirom na notico, ki je izšla v Vašem listu št. 44 z dne 31. oktobra 1913 pod naslovom: „Klerikalna samohvala“, prosi podpisani deželni odbor, da v zmislu § 19. zakona z dne 17. decembra 1862., drž. zak. št. 6 iz l. 1863., objavite v postavno določenem roku sledeči uradni popravek tako glede prostora uvrstitve kakor glede črk na popolnoma isti način, kakor je bila natisnjena uvodoma navedena notica:

Ni res, da so Susteršič, Povše in Lampe zadolžili deželo, da je strah in groza, zapravili ogromno denarja in občno blagostanje oškodovali, ampak res je, da ni zapravljen niti vinar deželnega denarja, res je, da je dežela razmeroma malo zadolžena in da so se deželna sredstva porabljala za potrebne kulturne in narodnogospodarske namene in povzdigo občega blagostanja.

Od deželnega odbora kranjskega. V Ljubljani, dne 26. novembra 1913. Za deželnega glavarja: Lampe.

Vzor narodnega zavoda. Med denarnimi zavodi, ki izdatno podpirajo Ciril-Methodovo družbo prvači brezdvomno „Prva češka zavaroval-

nica za življenje“ v Trstu. Ne samo, da sklepa zavarovanja v prid Ciril-Methodove družbe, ampak je tudi stalna odjemalka legitimacijskih listkov, katere je v prid „družbe sv. Ciril in Methoda“ založilo društvo slov. akademikov „Sava“ na Dunaju. In s tem je že naklonila ta zavarovalnica naši šolski družbi preko 1200 K. — Dejstvo, da je še mnogo Slovencev zavarovanih pri tujih zavodih, ki podpirajo tuje, naše narodne nasprotnike, se ne more dovolj grajati, in želeli bi bilo, da bi vsak tak brezbriznež uvidel greh in škodo, ki jo je napravil svojemu narodu. — „Narod sebi!“ in „Svoji k svojim!“ bodi vedno in povsod naše geslo. Kakor „Prva češka“ tako bi se vsak rodoljub, kateremu leži na srcu ohranitev našega naroda, procvit in blagor mile domovine, ob vsaki priliki postavil v službo narodne obrambe! Le tako, če vsak in vselej sodeluje, je uspeh zadovoljen! — Slovenci! Podpirajte le narodne zavode in domače tvrdke in ko Vam bo izbirati zavarovalnico, obrnite se na „Prvo češko“ v Trst! Zgoraj omenjena dejstva Vam morajo priporočati ta res vzorni narodni zavod. Če podpirate njo, podpirate ob enem i našo šolsko družbo. Naj bi si jo drugi denarni zavodi vzeli za vzgled!

Razno.

Ameriške vesti. Šolska oblast v Cincinnatiju je sklenila, da zviša učiteljicam plače in jim podeli iste pravice kot jih imajo učitelji. — V Clevelandu se je ustrelil japonski dijak Masutsi, ker se na noben način ni mogel naučiti angleškega jezika. — V Chikagu je veliko slovenskih delavcev in delavk brez dela. V eni tovarni za slamnike je 42 Slovencev. Vsled slabe plače so pričele slamatkarice razen petih stavkati. Stavka še ni končana. Pridružile so se jim tudi delavke drugih narodnosti. — Umril je v Etna Slovenec Fr. Dragina. Bil je že 12 let v Ameriki in zapušča vdovo in 5 otrok. — V Valleyju je umrl 61letni Franc Trampuš, doma iz Medvod na Gorenjskem. Mož je bil 14 let v Ameriki. — V Steeltonu pa je umrl 31letni Anton Pajk, doma iz Gabrja na Dolenjskem. V Ameriki zapušča soprogo in tri otroke.

Rockefeller ujet. Znani ameriški milijarder Rockefeller je dolžan po najnovejših predpisih davčnih oblastih na zaostalih davkih še 62 milijonov frankov različnih davkov. Rockefeller se je izognil do sedaj plačilu tega zaostanka na ta način, da mu niso mogli dostaviti plačilnega povelja osebno, kakor je v Ameriki predpisano. Te dni pa se je posrečilo nekemu mlademu davčnemu uradniku, da je dostavil bogatašu osebno plačilno povelje. Izbornemu plesalcu se je posrečilo, da je plesal na neki aristokratski prireditvi, na katero se je vtihotapil, en valček z nečakinjo Rockefellerja. Med plesom je pridobil uradnik nečakinjo zase tako, da mu je ta obljubila, da ga predstavi drugi dan svojemu bogatemu stricu. Nečakinja je držala besedo in je res predstavila drugi dan vpljudnega in izvrstnega plesalca svojemu stricu. Ko je vstopil dozdevni bogataš, uradnik davkarije pred Rockefellerja mu je izročil z besedami: Jaz sem davčni uradnik, plačilno povelje. Rockefeller je odslovil uradnika zelo neprijazno z zagotovilom, da se bo primerno odškodoval za to zvišano postopanje davčne oblasti, dasi je k temu pripomogla nehote tudi njegova preveč ljubeznjiva nečakinja.

Žrtve zakonske nezvestobe. — Proces proti grofu Mielczynskemu. — V Mezeriču se je v šila obravnava proti državnozbornemu poslancu grofu Mielczynskemu, ki je obtožen, da je umoril svojo ženo in svojega nečaka. Sporazumno z obema strankama je bila obravnava tajna. Obtoženec je bil zelo bolan in je bilo malo upanja, da bo vztrajal pri celi obravnavi. Pred obravnavo je Mielczynski priznal, da je res ustrelil svojo ženo in svojega nečaka. Storil je to v hipni jezi in togoti, in sicer v trenutku, ko je zasačil ženo v njeni spalnici in pri njej svojega nečaka, pred katerim je ženo že delj časa svaril. Grof, ki je šel isti večer precej pozno spat, se je zbudil vsled bleska luči in ropota in je mislil, da so udrli v stanovanje tatovi. Skočil je iz postelje, vzela puško in tekel na hodnik. Pred spalnico svoje žene je čul iz njene spalnice moški glas, katerega pa v hipnem razburjenju ni spoznal za glas svojega nečaka. V tem trenutku so se odprla vrata spalnice njegove žene in izstopila je neka oseba, katere pa on pri slabi luči ni spoznal. Ustrelil je in dotična oseba je padla smrtno zadeta. Nato je ustrelil v strašni jezi grof še enkrat v spalnico svoje žene in zadel, ne da bi na koga meril, svojo ženo, ki se je umaknila po prvem strelu v sobo. Nečak in žena sta kmalu nato umrla. Grof Mielczynski trdi, da je bilo njegovo zakonsko življenje mučeništvo in da on ni odgovoren za dejanje, katero je storil v hipni jezi in zmedenosti v trenutku, ko je zasačil namesto navadnega tatu zapeljivca svoje nezveste žene, svojega nečaka. Med obravnavo so izpovedale priče več stvari o družinskih razmerah grofa in o raznih grehih njegove žene in njenega zapeljivca, o katerih on še vedel ni. Po daljšem posvetovanju je razglasil predsednik sodišča oprostilno rabsodbo.

POUK IN ZABAVA.

Osveta.

Sin Mansur beja, znanega čerkeškega poglavarja in vodja v bojih proti Rusom, je padel nekega dne v rusko jetništvo ter bil ustreljen. Ko je Mansur bej izvedel o tem, se je zaklel, da bo poveljnika trdnjave lastnoročno ubil. Res je začel oblegati trdnjavo, a ker mu je primanjkovalo potrebnega orožja, ni ničesar dosegel. Zato je sklenil, da se posluži zvižaje. Le z malimi spremeljevalci je jahal nekega dne proti trdnjavi, izstrelil par krogel ter zbežal urno. V daljavi par sto korakov pa je padel s konja in obležal dozdevno smrtno ranjen.

Poveljnik trdnjave pa se je polakomnil njegove bogate obleke in njegovega orožja. Nepredvidno je zapustil v spremstvu le nekaj jezdecev trdnjavo ter jahal na kraj, kjer je ležal Mansur bej. Ta pa je hipno poskočil kvišku, zajahal za poveljnikom konja, držal z železno pestjo ujetnika in drvil proti svojemu šotoru. To se je izvršilo vse tako hitro, da ruski vojaki niti vedeli niso, kaj se je zgodilo in so jeli zasledovati Mansurja šele tedaj, ko je bilo že prepozno.

Po kratkem jezdarjenju so se Čerkesi ustavili v nekem gorskem kotlu. Mansur bej je zapovedal ruskemu poveljniku, da naj poklekne ter mu lastnoročno odseka glavo, katero je vzel po čerkeški šegi seboj v gore. Truplo so prepustili volkovom za hrano.

Dobra označba.

V ameriških vodah se nahaja mnogo rib, ki so našemu naravoslovju še docela neznane. Tako je dobil nedavno tega poznat naravoslovec od nekega prijatelja večjo zbirko takih rib iz reke Amazonas, da jih znanstveno določi, razvrsti in imenuje. Mnogim prepartom je bil dodan tudi še kratek popis življenja, osebnosti, lova i. t. d. Pri neki komaj štiri centimetre dolgi ribici je bila pripomba, da je vsled tega nevarna sovražnica človeštvu, ker zlese kopajočim se Indijancem, ki smatrajo rabo plavalnih hlači odveč, v oni del telesa, koder bi se jih najmanj pričakovalo. Naravoslovec je vzel listek, ter zapisal lapidarno: „Koritar“ ali „štreber“.

Upravičljiv samomor.

Minolo poletje so našli v gozdu obešenega nekega moža. V levem škornju se je našlo sledeče pismo:

„Žalostne rodbinske razmere me tirajo v smrt. Oženil sem se z vdovo, ki je imela odraslo hčer. Moj oče nas je pogostoma obiskaval, zaljubil se v hčerko in jo poročil. Na ta način je postal moj oče moj zet in moja pastorka moja mati, ker je bila žena mojega očeta. Dobila pa je moja žena sina. Le-ta je postal svak mojega očeta in moj stric, zakaj bil je brat moje mačehe. Žena mojega očeta, to se pravi, moja pastorka, je dobila tudi sina, ki je bil moj naravni brat in obenem moj vnuk, ker je bil sin moje hčere. Moja žena je postala moja stara mati, ker je bila mati moje matere. Jaz pa sem bil obenem mož svoje žene in njen vnuk. In ker je mož moje stare matere hočeš—nočeš moj stari oče — sem torej sam svoj stari oče. In če mislim na to, mi ne preostaja drugega, kakor da se obesim.“

Razširjajte naš list!

Pisarna za urejevanje splošnih
gospodarskih zadev

J. Rozman :: Kranj

I. Denarni promet: Izposlovanje posojil v vseh oblikah. — Prevzem kapitalij in njih pupilarnovarno nalaganje. — Ranžiranje insolvent. — Eskont menic. — Nakup in prodaja državnih vrednostnih papirjev. — Izdaja uradnih borznih kurzov.

II. Informacijske zadeve: Izdaja trgovskih in obrtnih informacij ter naslovov dobaviteljev in odjemalcev za vse blagovne stroke.

III. Izterjevanje terjatev: Izterjevanje trgovskih in obrtnih terjatev. — Inkaso menic.

IV. Promet z nepremičninami in podjetji: Posredovanje pri nakupu, prodaji in zamenjavi nepremičnin, industrijskih, trgovskih in obrtnih podjetij.

V. Tehnično-komercijelne zadeve: Nakup in prodaja industrijskih, obrtnih in poljedelskih strojev vseh sistemov. — Oprema celih delavnic. — Instalacije. — Načrti in proračuni.

VI. Strokovni nasveti v vseh navedenih zadevah. Strogo stvarno poslovanje. — Prospekti na razpolago.

120 52—28

Kino J. Nadišar.

V soboto 14., nedeljo 15. in ponedeljek 16.

Devica Orleanska.

Velika historična senzacija.

Loterijske številke:

Dunaj	28. februarja	63	16	88	15	70
Brno	4. marca	30	34	52	82	36
Gradec	4. "	76	27	63	64	15
Inomost	4. "	30	87	57	4	22
Linc	4. "	16	28	32	80	33
Praga	4. "	26	27	62	2	20
Trst	4. "	17	60	89	3	65
Lvov	4. "	89	11	38	28	46

Stanovanje in več suhih skladišč

sprejme v najem s 15. aprilom.

A. Adamič :: Kranj

Enega ali dva

58
gospoda

se vzame na stanovanje. Kje pove upravništvo „Save“.

Darila.

Dijaški kuhinji so poslali: Mar. Jelovčan, posestnica v Stari Loki 5 K. Dr. Fr. Kogoj na Jesenicah 2 K. Meščani za febr. 460 K. Prof. kol. za februar 4 K. Kaz. por. Amok Mih. ca. Schiffrer Mar., (plača slednja) 10— K. Za tarok K 173 in 236 in 152 in 120 K. Kaz. zad. V. ca. P. (po dr. V. Štempiharju) 5 K. „Krona pod klavirjem (K. Š.) 1 K. Notar Ant. Šlamberger 6 K mesto venca na krsto gospo Ter. Konc. Jos. Tomše, gen.-maj. v p. na Dunaju 10 K. Prof. kol. za marec 5 K. Meščani 2460 K. Mestna občina Kranj za 1914 500 K. Janko Sajovic imenom gg. kranjskih trgovcev kot novoletno darilo 420 K in osmošolec Janša 10282 K kot preostanek dijaškega zaključnega plesnega venčka. — Odbor se vsem darovalcem najiskrenejše zahvaljuje, osobito za dar mestne občine in gg. kranjskim trgovcem imenom g. Janko Sajovicu.

Glavna zaloga pri Peter Majdiču
Merkur, in Franc Dolenzu v Kranju.

Odda se takoj stanovanje

157—16
obstoječe iz 3 sob, kuhinje in pritliklinami.

Podatki pri upravništvu tega lista.

Brez vsakega posebnega obvestila.

57

Tužnim srcem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je naša iskreno ljubljena mamica, oziroma stara mamica, tašča, sestra in teta, gospa

Marija Volnik

5. marca ob pol 12. uri ponoči, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne ranjke se vrši dne 6. marca ob pol 5. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče, kjer se zemeljski ostanki položijo k večnemu počitku.

Maše zadušnice se bodo brale v tukajšnji farni cerkvi.
Predrago ranjko priporočamo v blag spomin.

Kranj, dne 5. marca 1914.

Žalujoča rodbina M. AMON.

Lovro Rebolj v Kranju

Glavni trg

20 52—8

Trgovina z moško obleko. — Prodaja raznega sukna in štofov za moške obleke. — Ravno tam lastna delavnica za obleke, ki se po naročilu dobro, ceno in nujno izgotove.

Kokriško predmestje

v lastni hiši zaloga šivalnih strojev in potrebščin. Ravno tam gostilna, kjer točim najboljša vina in pivo ter postrežem vedno z dobrimi gorkimi in mrzlimi jedili.

Imam tudi obrt za nakup in prodajo posestev in zemljišč.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadruga z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega
davka.

4 ³/₄ ⁰/₀

brez odbitka rentnega
davka.

10 52—10

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

9—10

RUDOLF RUS

urar in trgovec

poleg lekarne v Kranju.

Ustanovljeno leta 1885.

Prva in največja za-
loga ur, zlatnine in
srebrnine. — Vsake
vrste ščipalniki in
očala. Ročne in žepne električne svetilke.

Najnižje cene brez konkurence. Ceniki zastoj in poštnine prosti.

M. Rant - Kranj

trgovina s špecerijskim in galanterijskim blagom
Trbovljski in češki premog.
Nakup suhih gob in deželnih pridelkov.

Kolodvorska restavracija

priporoča

8 52—10

vedno sveže Budjeviško pivo
ter pristna vina in dobro kuhinjo

Tiskarna „Sava“ v Kranju

Vizitke, poročna naznanila, zavitke, pisma,
račune, bolete, jukste, vabila, lepaki, posmrtnice,
cirkularji, troškovniki, letaki, trgovske
karte, knjige v vseh velikostih, brošure, ča-
sopisi ter vsa v to stroko spadajoča dela.

Previdni

kolesar lahko prihrani mnogo časa in denarja, ako v zimski seziji pusti svoje kolo po strokovnjaku preiskati.

Ne zamudite toraj vpostati svoje kolo v pregled podpisani
tvrdki, ki bo delo ob najnižji ceni, strogo solidno in v najkraj-
šem času strokovnjaško dovršila.

Vsako pri nas popravljeno kolo se na željo brezplačno hrani
ao spomladi v naših nalašč za io primernih prostorih.

Karel Čamernik & Co.

Specijalna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi
deli. Mehanična delavnica in garaža.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

7 10—10

Kreditno društvo v Kranju

registrovana zadruga z omejeno zavezo

6—10

obrestuje hranilne vloge od 1. januarja 1913 naprej po

4 ³/₄ ⁰/₀

brez odbitka rentnega davka.

Uradne ure so vsak delavnik od 9.—12. dopoldne.

Ivan Levichnik
 urar in trgovec v Kranju
 Velika zaloga
 ur, zlatnine in srebrnine
 Optični predmeti
 se nahaja odslej
 na Glavnem trgu št. 186
 v hiši g. dr. Štampiljarja.
 Cene brez konkurence
 Postrežba
 Solidna.

Zobozdravniški in zobotehnični atelje
dr. Edv. Globočnik
 okrožni zdravnik in zobozdravnik in
Fr. Holzacker
 konc. zobotehnik
v Kranju

v Hlebšovi hiši, nasproti rotovža, je slavnemu občinstvu vsak delavni dan od 8. ure zjutraj do 5. ure popoldne in ob nedeljah od pol 8. ure zjutraj do 11. ure dopoldne, izven velikih praznikov na razpolago.

5 52-10

Velikonočne gnjati

16 52-10

priporoča trgovina delikates i. t. d.

Zdravko Krajnc :: Kranj

Cene po kvaliteti.

Naročila

blagovolijo naj se najkasneje do 30. t. m. doposlati.

Ženinom!

Naistarejša trgovina

Ferd. Sajovic

v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

priporoča svojo bogato zalogo vedno najnovejšega in najboljšega manufakturnega blaga. Posebno se priporoča

ženinom in nevestam

za nakup bal

3 52-10

ker ima v tem blagu največjo izbero.

Najbolj varno naložen denar v vsem političnem kranjskem okraju!

Mestna hranilnica v Kranju

obrestuje hranilne vloge po

Splošni rezervni zaklad (lastno premoženje) nad 325.000 kron.

Hranilnica posoja na zemljišča po 5 $\frac{1}{2}$ % na leto in na amortizacijo v 45 letih, tako da na primer dolžnik v teku 45 let popolnoma poplača posojilo 100 kron z obrestmi vred, ako plačuje vsakega pol leta po 3 krone.

Koncem leta 1912. je bilo stanje hranilnih vlog nad

5 milijonov 100 tisoč kron.

Posojil na zemljišča ter posojil občinam

: **nad 4 milijone kron** :

4 $\frac{1}{2}$ %

brez odbitka rentnega davka, katerega plačuje hranilnica iz lastnega. Narasle in nedvignjene vložne obresti pripisuje h kapitalu vsakega pol leta — to je dne 30. junija in dne 31. decembra — ne da bi bilo treba vlagateljem se zglasati radi tega pri hranilnici.

Za varnost hranilnih vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina Kranj z vsem svojim premoženjem in z vso svojo davčno močjo. Da so hranilne vloge res varne, priča zlasti to:

da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar mladoletnih otrok in varovancev, ter župnišča cerkeni denar.

Ta najstarejši denarni zavod v **Kranju**

uraduje na rotovžu

vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 2. do 4. ure popoldne.